

Eni zadovoljni, drugi neprijetno presenečeni

Po odločitvi ustavnega sodišča Razlaščenci pričakujejo, da bodo dobili dostop do podatkov, ki so bili podlaga za izbris obveznic in delnic

LJUBLJANA – To, da je bila prizadetim vlagateljem na voljo le odškodninska tožba, ne pa tudi možnost izpodbijanja odločb Banke Slovenije, ni bilo v neskladju z ustavo, je menilo ustavno sodišče. Kljub temu pa sodno varstvo po njihovi presoji ni bilo učinkovito, saj ni upoštevalo šibkejšega položaja vlagateljev v primerjavi z Banko Slovenije.

MAJA GRGIČ, Z. P.

Ustavno sodišče se je za takšen sklep odločilo zaradi nedostopnosti informacij in podatkov o oceni vrednosti sredstev bank, ker ni bilo mehanizmov za odpravljanje informacijskega neravnotežja in ker ni bilo možnosti hitrih in ekonomičnih postopkov za kolektivno sodno varstvo.

Ustavno sodišče je odločitev o skupaj 23 pobudah po skoraj treh letih sprejelo soglasno, sodnici Dunja Jadek Pensar in Etelka Korpič Horvat pa sta se izločili.

Nič o nezakonnosti odločb

Ustavno sodišče je sporočilo, da se številni argumenti pobudnikov niso nanašali na ustavnost določb zakona o bančništvu, pač pa na domnevno nezakonnost odločb Banke Slovenije, ki so odredile to razlastitev, s čimer pa se ustavni sodniki glede na svoje pristojnosti niso ukvarjali.

Prav tako so pri svoji presoji upoštevali, da podrejene obveznosti bank niso bile pravno enakovredne navadnim terjatvam upnikov bank, saj so v večinskem delu tvorile kapital banke, ki je namenjen pokrivanju izgub bank in zaščiti drugih upnikov. Kot je znano, gre za skoraj 600 milijonov evrov podrejenih finančnih obveznic in bančne delnice, kar se skupaj nanaša na več kot 100.000 vlagateljev. Z izbrisom je država pokrila del petmilijardne bančne luknje.

Oškodovanci zato zdaj pričakujejo, da bodo dostop do podatkov, ki so bili podlaga za negativen kapital bank in za izbris, dobili.

»Odločitev ustavnega sodišča

je zame dovolj, v smislu, da je v skladu z mojimi minimalnimi pričakovanji, ki sem jih izrazil že februarja lani: da mi bo ustavno sodišče vrnilo pravico zahtevati neodvisno in objektivno preverbo, ali so bili pravni in ekonomski pogoji za izbris mojih terjatev do bank res izpolnjeni. Danes smo to pravico dobili in menim, da bomo z njo dokaj zlahka dokazali oškodovanje; naša samooklicana domača trojka z Banko Slovenije na čelu je dobro vedela, zakaj nam je to pravico odvzela in potem skoraj tri leta vztrajala, da mora tako ostati. Glede na napotke ustavnega sodišča državnemu zboru pričakujem, da bomo razlaščenci končno le dobili pravico do vpogleda v tajne cennitve, ki so bile podlaga za izbris,« je dejal prvi pobudnik ustavne presoje in razlaščenec Tadej Kotnik.

Brez napotkov zakonodajalcu

Odvetnico oškodovanih malih vlagateljev Tamaro Kek je odločitev ustavnega sodišča neprijetno presenetila: »Žal ugotavljamo, da se ustavno sodišče do številnih in ustavnopravno relevantnih pravnih vprašanj sploh ni opredelilo in svoje odločitve tudi ni obrazložilo v luči vse dosedanje ustaljene sodne prakse.« Opozorila je, da ustavno sodišče zakonodajalcu tudi ni dalo nobenih napotkov, kakšno naj bo učinkovito pravno sredstvo.

Kekova je bila začudena, da ustavno sodišče ni prepoznalo dejanske nejasnosti in nedoločnosti ureditve glede meril in metod za ocenjevanje vrednosti sredstev bank. Prav v nejasnosti in nedoločnosti teh metod in meril pa je po njenih besedah izvirni greh za netransparentno ugotavljanje bančne luknje. Glede vlaganja odškodninskih tožb ugotavlja, da je ustavno sodišče zadržalo le zastaralne roke za odškodninske tožbe proti Banki Slovenije, ne pa tudi tistih zoper poslovne banke in zoper Republiko Slovenijo. »Zato bo po naši oceni te tožbe treba vložiti do 18. 12. 2016,« je dodala.

Volk sit, koza cela

»Odločitev ustavnega sodišča je v

skladu s pričakovanji. V tem hipu nihče ne želi narediti pike na i. Vsi poskušajo narediti tako, da je volk sit in koza ostaja cela,« je dejal razlaščen lastnik podrejenih obveznic in ekonomist dr. Bogomir Kovač. Menil je, da ustavno sodišče očitno ne želi presojati z vidika vsebine, vsaj ne tako, da bi bilo jasno, ali je bil tako imenovani *bail-in* relevanten. Opozoril je, da je bila večina bank pred sanacijo državna in da je celoten koncept državnih pomoči v Evropski uniji problematičen, saj arbitrarno posega v lastninska in druga upravičenja.

»V **VZMD** sprejemamo, da se ustavno sodišče ni ukvarjalo s konkretnimi odločbami Banke Slovenije in z vprašanjem, ali so te kršile pravice razlaščencev, saj je bil predmet presoje le zakon, vprašanje odločb in posegov v pravico, ki so bili storjeni s samimi odločbami in se bodo v skladu z napotilom ustavnega sodišča dokazovali v konkretnih postopkih pred pristojnimi sodišči,« pa je odločitev pospremil predsednik **Vseslovenskega združenja malih delničarjev Kristjan Verbič**.

V strankah precej molčeči, SMC brez komentarja

V parlamentarnih strankah so bili včeraj po razglasitvi sodbe ustavnega sodišča o podrejenosti bolj ali manj molčeči. V največji poslanski skupini SMC so pojasnili, da še ne bodo komentirali soglasne odločitve ustavnih sodnikov. Na drugi strani se je med prvimi oglasila predsednica Zaveznštva Alenka Bratušek. Izrazila je zadovoljstvo, ker je ustavno sodišče potrdilo njeno dosedanje stališče, da je bil izbris podrejenih obveznic nujen ukrep pri sanaciji bank, preden je njena vlada predlagala državnemu zboru, da zagotovi potreben denar za banke.

Z odločitvijo je bil zadovoljen tudi prvak Desusa Karl Erjavec, ki je v času sprejemanja odločitev o sanaciji bančnega sistema opravljal funkcijo zunanjega ministra. Po seji vlade je dejal, da ga veseli, da so bili sprejeti ukrepi danes opredeljeni tudi kot ustavno nesporni.

V najmanjši koalicijski stranki SD, ki je pred tremi leti prav tako sprejemala kočljive ukrepe v zve-

zi z izbrisom obvezniških podrejenec, so v sporočilu za javnost zapisali, da bodo v skladu z voljo ustavnega sodišča pripravili ali podprli zakonske spremembe. »Hkrati menimo, da je današnja odločba ustavnega sodišča pomemben korak naprej k razčiščevanju vseh vprašanj, ki so se pojavila ob sanaciji slovenskega bančnega sistema,« so še dejali v SD.

Žal ugotavljamo, da se ustavno sodišče do številnih ustavnopravno relevantnih vprašanj sploh ni opredelilo.

TAMARA KEK

MATEJA VRANIČAR ERMAN
FINANČNA MINISTRICA

Najvišja sodna instances v državi je pritrdila stališču ministrstva, da je bilo sporočilo evropske komisije o državnih pomočeh za Slovenijo zavezujoče. Odločba potrjuje mnenja vlade, da določbe zakona o bančništvu ne posegajo retroaktivno niti v pravico do zasebne lastnine. Upoštevali bomo stališče ustavnega sodišča glede popravkov zakonodaje o zagotovitvi varstva zakonitosti.

ALENKA BRATUŠEK
POSLANKA ZAABA

Zadovoljna sem, da je ustavno sodišče razsodilo, kot smo ves čas govorili: da je bil izbris podrejenih obveznic nujen ukrep pri sanaciji bank, preden so davkoplačevalci dali veliko denarja. V zakonodaji je v skladu z ugotovitvijo ustavnega sodišča zdaj seveda treba urediti dele, ki se nanašajo na pravno varstvo.

TADEJ KOTNIK
OŠKODOVANI VLAGATELJ

Danes smo to pravico dobili in menim, da bomo z njo dokaj zlahka dokazali oškodovanje; naša samoklicana domača trojka z Banko Slovenije na čelu je dobro vedela, zakaj nam je to pravico odvzela pa potem skoraj tri leta vztrajala, da mora tako ostati. Glede na napotke ustavnega sodišča državnemu zboru pričakujem, da bomo razlaščenci končno le dobili pravico do vpogleda v tajne cenitve, ki so bile podlaga za izbris.

BOGOMIR KOVAČ
OŠKODOVANI VLAGATELJ

Odločitev ustavnega sodišča je v skladu s pričakovanji. V tem hipu nihče ne želi narediti pike na i. Vsi poskušajo narediti tako, da je volk sit in koza ostaja cela.

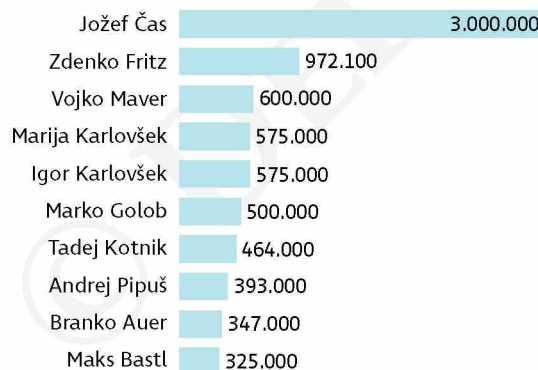
Kdo je izgubil največ

PRAVNE OSEBE (v milijonih evrov)

* izguba je na koncu znašala 2,4 milijona evrov

FIZIČNE OSEBE (v evrih)

Vir: KDD, družbe in lastni izračuni **DELO**

Izbrisane podrejene obveznice

nominalna vrednost v milijonih evrov

